Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Agentura pro sociální začleňování

Tematický akční plán

pro:

PODPORU MLADÝCH OSOB V PŘÍSTUPU K ZAMĚSTNÁNÍ A JEHO UDRŽENÍ VE VEJPRTECH

Pro období: leden 2020 – červen 2022

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Obsah

1. Úvod ... 3
1.1 Organizační zajištění realizace TAP ... 4
2. Analytická část ... 5
2.1 Popis situace na lokálním trhu práce ve Vejprtech ... 5
2.2 Popis situace v území ... 7
2.3 Identifikace problému a potřeb ... 9
3. Návrhová část ... 10
3.1 Analýza rizik ... 14
3.2 Financování TAP ... 15
4. Implementační část ... 15
4.1 Role ASZ ... 15
4.2 Role obce dalších zapojených partnerů ... 16
4.3 Vyhodnocování aktivit TAP a monitoring aktivit ... 17
Přílohy TAP: ... 18

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

1. Úvod

TAP reaguje na neuspokojivý stav zaměstnávání mladých lidí ze sociálně znevýhodněného prostředí ve Vejprtech. I přes historicky aktuální nejnižší nezaměstnanost se u části mladých lidí nedaří jejich start do profesního života. V obecném kontextu je tato situace vnímána velmi negativně, protože se tak nedaří vymanit tyto osoby z kumulace problémů spojených se sociálním vyloučením a v důsledku se nedaří měnit zažité vzorce chování u další generace určité části obyvatel Vejprt.

Zpracováním TAP hodlá samospráva podpořit impulsy ke změně s cílem odstranění problematického zaměstnávání mladých osob ve Vejprtech. Zaměstnatelnost mladých lidí je úzce spjata s úrovní školské vzdělávací soustavy, ve které spatřujeme nedostatky.

Pro mnoho osob ze sociálně vyloučeného prostředí Vejprt není střední školství zajímavé a snadno dosažitelné (nabídka oborů neodpovídá místním pracovním příležitostem, teoretická výuka na úkor praktické, individualizace podpůrných opatření ze strany středních škol, a mimo jiné i dojezdová vzdálenost). Podpora středních škol je především při vstupu, což způsobuje „optický klam“, že na střední školství se žákům ze sociálně vyloučeného prostředí daří dostávat. Zásadní je však statistika kolik osob střední školy úspěšně absolvuje. V tomto ohledu se přesné místní statistiky nevedou. Kvalifikovaným odhadem předčasně ukončí vzdělání nad 80 % žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí. Na trh práce se tak ve Vejprtech dostávají mladí lidé, kteří buď na střední školu nenastoupili, nebo docházku ukončili velmi brzy. Tato skupina žadatelů o práci ve věku kolem 18 let je vzhledem k velikosti Vejprt poměrně početná (jedná se o desítky osob) a zároveň velmi obtížně na pracovním trhu zaměstnatelná.

V rámci sociální služby prevence NZDM Vejprty (Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež) byla provedena v únoru 2019 interní anketa mezi uživateli služby, kteří nedokončili střední školu (učební i studijní obory). Otázka byla: Kdy a proč jste nedokončili střední školu? Výsledky byly neuspokojivé až alarmující.

S dotazovaných 85 respondentů ukončilo své vzdělávání během prvního ½ roku 40 osob a dalších 21 osob nenastoupilo do druhého ročníku, 11 osob odešlo v průběhu 2. ročníku a zbytek nedokončil vzdělání ve 3. případně 4. ročníku (13 osob). Tito mladí lidé pak vstupují na trh práce ve věku, mnohdy pod 18 let bez jakýchkoli pracovních návyků a odbornosti.

TAP se zaměřuje na zaměstnávání tzv. mladých osob (16 – 29 let) a jeho hlavním cílem podpořit nástroje vedoucí k jejich snazšímu vstupu na legální trh práce. Následně podpora v udržení těchto osob na pracovních pozicích. Součástí TAP je též snaha hledat nástroje pro podporu setrvání cílové skupiny v procesu primárního vzdělávání – střední školství, a odstranění některých identifikovaných bariér pro vstup na legální trh práce.

Nízká úroveň obecné nezaměstnanosti je pozitivním impulsem pro zaměstnávání mladých lidí, kteří v minulosti často těžko hledali své první pracovní uplatnění. Velká část zaměstnavatelů "neměla čas a

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

náladu" někoho zaškolovat, a proto byla míra nezaměstnanosti u mladých lidí ze sociálně znevýhodněného prostředí poměrně vysoká.

Již několik let je situace jiná. Mladí lidé (i s nízkým vzděláním) šanci dostávají, ale jejich zapracování do pracovního kolektivu bývá složité. V případě Vejprt je nesporně velikým problémem skutečnost, že se u mladých pracovníků projevuje vliv sociálně vyloučeného prostředí, které je dlouhodobě (generačně) nedostatečně připravuje na realitu trhu práce. Důsledkem toho jsou nízké pracovní kompetence a absence elementární zodpovědnosti, což vede k ukončování pracovních poměrů. Starší a zkušenější pracovníci to mnohdy okomentují lapidárně: "i když je nás málo, tak než tohoto zaměstnance, tak raději nikoho".

Město Vejprty je malé příhraniční město (SRN), které nemá svou sociálně vyloučenou lokalitu ohraničenu na určitou čtvrť nebo ulici. Část obyvatel (většinou Romové) nicméně pochází ze sociálně znevýhodněného prostředí, a to již od konce druhé světové války. Rasismus zde není aktuálním jevem, nicméně kumulace sociálních problémů u romského obyvatelstva, je v očích majority daností. V situaci téměř nulové nezaměstnanosti se za poslední roky dostalo šance na zaměstnání téměř všem. Zatímco u starších osob se poměrně úspěšně daří jejich začleňování, u mladých lidí ze sociálně znevýhodněného prostředí je efektivita dlouhodobého pracovního zapojení výrazně horší. Svou roli hraje i nelegální práce.

Z výše uvedeného vyplývá potřebnost zaměřit naplánovanou strategii zejména na získání odborného vzdělání, zvýšení pracovních kompetencí a posílení existujících podpor při hledání a udržení si zaměstnání:

1) NÁSTROJE PRO ZVÝŠENÍ VZDĚLANOSTI – motivace k podání přihlášky na střední školy (učební obory, maturitní obory); monitoring prvního ročníku na střední škole (peer programy, pravidelný kontakt); pomoc při problémech při studiu (identifikace problému, intervence na SŠ, sociální práce); podpora při studijních problémech (doučování v rámci sociálních služeb prevence); motivace k absolvování celého studia (motivační práce - vazba na budoucí zaměstnání a bydlení ve městě).

2) NÁSTROJE PRO PODPORU ZAMĚSTNATELNOSTI - individuální podpora formou poradenství, zvyšování kompetencí formou vzdělávání, tréninková pracovní místa - systém podpory získání základních návyků a praktických zkušeností a dovedností nutných pro úspěšný vstup mladých lidí na trh práce. Zapojeny budou městské příspěvkové organizace a sociální podnik ve 100% vlastnictví města Vejprty.

1.1 Organizační zajištění realizace TAP

Nositelem TAP je Město Vejprty. Na jeho implementaci budou výraznou měrou participovat jeho příspěvkové organizace a městem vlastněný sociální podnik.

Konkrétně se jedná o:

- ✓ Městská správa sociálních služeb Vejprty, příspěvková organizace
- ✓ Služby města Vejprty, p. o.
- ✓ Základní škola a Mateřská škola Vejprty, p. o.
- ✓ Správa zeleně a údržba města Vejprty, s.r.o. (sociální podnik)

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Participace samotné cílové skupiny na řešení sociálního problému je zajištěna pomocí uživatelů dvou služeb sociální prevence: *Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež ve Vejprtech* a *Terénní programy Vejprty* - **Městská správa sociálních služeb Vejprty, příspěvková organizace**

Aktivní roli při hledání nástrojů na podporu zvýšení vzdělanosti u osob ze sociálně znevýhodněného prostředí bude hrát: **Základní škola a Mateřská škola Vejprty, p. o.**

Na řešení a cílech se budou podílet místní a spolupracující organizace Světlo Kadaň, z.s. a Sociální poradna v Chomutově.

2. Analytická část

V rámci mapování problémů a potřeb byla kromě místního šetření použita analytická metoda stromy, která pomohla blíže zmapovat příčiny a souvislosti identifikovaných problémů. Informace v analytické části jsou výstupem provedeného místního šetření a této analytické metody. Dále se jedná o kvalifikované odhady a dostupná data z evidence Úřadu práce ČR.

2.1 Popis situace na lokálním trhu práce ve Vejprtech

Makroekonomicky se jeví situace uspokojivá. Z hlediska nezaměstnaných osob se jedná o období od roku 2016 dosud, kdy lze snadno změnit či najít novou práci. Z hlediska místních zaměstnavatelů se jeví situace jako nedobrá až špatná, velmi obtížně shánějí kvalifikované zaměstnance.

Mnoho osob z práceschopné populace našlo pracovní uplatnění na trhu práce v SRN. Rozšířené je agenturní zaměstnávání, přičemž se velmi snížily nároky na znalost německého jazyka. Protože v mnohých organizacích a firmách již Češi pracují, je vždy „po ruce“ nějaký překladatel a mnoho německých zaměstnavatelů již aktivně pracuje s českými předklady různých provozních dokumentů (pracovní postupy, pracovní řády pod.). Výraznou komparativní výhodou německého trhu práce je systém podpory rodin s dětmi formou tzv. KINDERGELD.

Z hlediska mladých lidí ze sociálně znevýhodněného prostředí se jedná o výjimečné období v kladném slova smyslu: nikdy neměli větší šanci na dobré pracovní uplatnění na lokálním trhu práce. Příkladem je Městská správa sociálních služeb Vejprty, příspěvková organizace, což je největší zaměstnavatel ve městě. Od roku 2015 dostávají tito nezaměstnaní čím dál více příležitostí, nicméně udržitelnost je nízká. V podstatě se dá říci, že se snižuje s věkem zaměstnanců. Není problém etnicita, ale přístup k práci a spolehlivost. Z cca 200 zaměstnanců je přes 20 osob romské národnosti (před několika lety to byla setrvalá nula), ale dlouhodobě si práci udržují především osoby nad 40 let.

Zaměstnávání mladých osob ze sociálně znevýhodněného prostředí u soukromých firem je ještě problematičtější. Příležitosti jsou, nicméně tlak na výkon udržitelnost ještě snižuje. Kompetenční laťka se u vstupu do práce stále snižuje, ale ani to nepřináší změnu situace. Jediný segment trhu, kterému

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

se daří, je ten nelegální (stavebnictví, maloobchod), či přímo kriminální (organizovaný zločin: výroba a distribuce omamných látek).

Z dat poskytnutých Úřadem práce ČR vyplývá, že převažuje základní a neúplné základní vzdělání u osob do 29 let. Ke dni 13.3.2019 bylo evidováno 21 uchazečů o zaměstnání do 29 let. Další informace ke stavu nezaměstnanosti v tabulce:

	Indikátor	Hodnota k 31.8.2017	Hodnota k 13.3.2019
1.	Počet nezaměstnaných osob v obci	120	84
2.	Počet nezaměstnaných osob ze SVL/podíl nezaměstnaných k celkovému počtu obyvatel SVL	5,3	4,1
3.	Počet osob v hmotné nouzi (v obci)	3	12
4.	Počet osob v nekolidujícím zaměstnání (v obci)	**2**	1
5.	Počet nezaměstnaných absolventů (v obci)	**1**	1
6.	Počet nezaměstnaných mladistvých (v obci) do 29 let	7	21
7.	Počet nezaměstnaných osob s exekucí (v obci)	**3**	4
8.	Počet dlouhodobě nezaměstnaných (v obci)	69	44
9.	Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob zařazených do systému prostupného zaměstnávání (viz checklist prostupné zaměstnávání)	**x**	**x**
10.	Počet volných míst pro osoby s nízkými požadavky na kvalifikaci (dle kategorie 7, 8, 9 ISCO)	**0**	7
11.	Počet uchazečů o 1 volné pracovní místo pro nízkokvalifikované osoby	**0**	7,6
12.	Počet osob vykonávajících veřejnou službu	**5**	6
13.	Počet osob vykonávajících veřejnou službu	**0**	6
14.	Počet osob vykonávajících veřejnou službu	**0**	0
15.	Počet osob vykonávajících veřejně prospěšné práce	34	3
16.	Počet osob vykonávajících veřejně prospěšné práce	**41**	12
17.	Počet osob vykonávajících veřejně prospěšné práce	**39**	6
18.	Počet osob vykonávajících veřejně prospěšné práce u obce	**22**	3
19.	Počet osob vykonávajících veřejně prospěšné práce u obce	**19**	7
20.	Počet osob vykonávajících veřejně prospěšné práce u obce	**14**	5
21.	Počet osob vykonávajících společensky účelná pracovní místa	**0**	0
22.	Počet osob vykonávajících společensky účelná pracovní místa	**4**	0
23.	Počet osob vykonávajících společensky účelná pracovní místa	**0**	0
24.	Počet sankčně vyřazených osob/ z toho mladistvých do 29 let	6 z toho 1 do 29 let (v období od 1.1.2019 do 13.3.2019)	
25.	Vzdělanostní struktura mladistvých UoZ do 29 let	4 neúplné základní, 15 základní vzdělání, 1 výuční list, 1 maturita	

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

2.2 Popis situace v území

Vejprty aktuálně evidují 3027 obyvatel (včetně cizinců), ve věku v rozmezí 16 – 29 let je evidováno 421 obyvatel. Zaměstnávání mladých osob ze sociálně znevýhodněného prostředí se aktuálně ve Vejprtech jeví jako strukturální problém. Efektivita zaměstnanosti (nástup a udržení se v zaměstnání) mladých lidí je úzce spojena s efektivitou a úrovní vzdělávací soustavy v ČR. Zásadní roli samozřejmě hraje rodinné prostředí, nicméně nepružný systém např. středního vzdělávání, situaci jen zhoršuje.

1) Vliv rodinného prostředí – ve Vejprtech, stejně jako v jiných sociálně vyloučených lokalitách, se jedná o generační problém. Dnešní mladí nezaměstnaní (nebo osoby, které jsou na nelegálním trhu práce) často prožili dětství, kdy oba rodiče neměli dlouhodobě práci. Normalitou se stalo občas si přivydělat, ale standardních zaměstnání nebylo v rámci romské populace mnoho.

Velká část místní komunity sociálně vyloučených pracovala pro městské organizace nebo pro město samotné, ale často jen tehdy, když byly k dispozici prostředky APZ přes úřad práce nebo projekty ESF (VPP, SÚPM, dotovaná místa). U dominantního zaměstnavatele (MSSS Vejprty) nebyly „dveře otevřené“, a to především proto, že si zaměstnavatelé mohli vybírat, když byla míra nezaměstnanosti 15% a německý pracovní trh zatím pro naše pracovníky neexistoval. Rodinné prostředí nebylo a dosud není nijak motivující. Mladí lidé často zůstávají déle doma a rodiče v mnoha případech neví, jak své děti k práci motivovat (pokud tedy vůbec chtějí).

Pokud dnešní mladí lidé pamatují dlouhodobou nezaměstnanost svých rodičů, pokřivuje to u nich mnohdy pohled na normalitu. Vyprávění rodičů o práci (co se stalo; kdo co udělal; únava z práce) rozšiřuje u dětí pracovní povědomí o tom co práce je a že je to jednou také čeká. Pokud tato zkušenost není, může se to projevit při vstupu na trh práce.

Významnou roli hraje i RODINNÁ SOUDRŽNOST. Koncept širší rodiny, který se o mladého či mladistvého nezaměstnaného postará. Pokud se primární rodina vymezí "bez práce, nejsou koláče", tak se dotyčný(á) přestěhuje k bratranci nebo tetě, která na něj takové nároky nemá. Málokdo nepracuje vůbec. Nejčastější je kombinace částečného úvazku nelegální práce (občas na pár hodin denně) a žití na účet primární rodiny. Tendence k osamostatnění velké nejsou, protože mladým lidem v rodinném prostředí nic neschází.

2) Vliv aktuální situace ve školství – ve městě je pouze jedna ZŠ, která tak logicky začala s praktickou inkluzí ještě dříve než MŠMT ČR. Ostatně byla sloučena s bývalou zvláštní školou, takže podmínky pro vzdělávání mají všechny děti institucionálně stejné. Základní škola poskytuje dobrý standard a vzhledem k velikosti školy má větší potenciál k zachytávání neblahých či patologických jevů jako šikana, nebo rasismus.

Díky projektové aktivitě vedení školy je dlouhodobě k dispozici bohatá paleta podpůrných opatření pro žáky ze *specifickými vzdělávacími potřebami*. Spolupráce s rodiči a službami sociální prevence (SAS, TP) je nadstandardní. Problém nastává při přechodu žáků na střední školy. Část studijně nadaných dětí odchází již na víceletá gymnázia (od 6. ročníku).

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Zbytek žáků si své další vzdělávání vybírá v devátém ročníku. Pokud je rodinné prostředí zdravé vyberou rodiče spolu s dítětem příslušnou školu nebo obor a podají přihlášku. Zároveň s tím začínají řešit, logistiku svého rozhodnutí. Bude dítě dojíždět, kolik to bude stát času a peněz, půjde dítě na internát (opět kolik to stojí peněz). Následně se děti (spolu se svými rodiči) připravují na přijímací zkoušky.

Ve funkčně nestabilních rodinách k tomuto kladení otázek nedochází! Výběr nechají na dítěti (podle aktuální nálady, podle kamarádů), popř. na výchovné poradkyni ve škole. I když se základní škola snaží rodiče do celého procesu zapojit, nebývá tato snaha zpravidla úspěšná.

Dojde k výběru, přijetí na SŠ (přijímací řízení problém je mnohdy formalitou), ale pak nastává doba pravidelné docházky. Střední školství nemá ve své většině efektivní systém podpory „nových žáků“. Interním průzkumem v NZDM jsme zjistili, že příčiny ukončování docházky jsou:

* nezájem o probírané učivo (i učební obory začínají opakováním teorie ze ZŠ)

* neatraktivita výuky teorie, ale v bohužel i praxe (např. instalatéři dělají jen drážky, truhláři nepoužívání v 1. ročníku elektrické nástroje)

* neodborná komunikace se žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí (např. když se ti to nelíbí, tak sem nechoď; co to děláš? Ty jsi nešika - z Tebe nikdy nic nebude, apod.)

* slabá podpora při zvládání nového prostředí (internát, objednávání obědů, dojíždění)

* latentní nebo otevřený rasismus (s tím se ve Vejprtech téměř nesetkali)

* pedagogická úroveň personálu v učebních oborech (mistři, učitelé)

Standardně fungující rodina tyto okolnosti s mladým člověkem řeší a snaží se mu pomoci k adaptaci na nové podmínky. Sociálně disfunkční rodina podporou většinou není (mnohdy naopak, inspirují k radikálnímu řešení – studium ukončit), a institucionální podpory ze strany střední školy jsou také výjimečné (např. školní psycholog). Proto je procento předčasného ukončení velmi vysoké. Přesná data lze obtížně získat, nicméně kvalifikovaný odhad je nad 80% u žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí.

Na trh práce se tak ve Vejprtech dostávají mladí lidé, kteří buď na střední školu ani nenastoupili, nebo docházku ukončili velmi brzy. Tato skupina žadatelů o práci kolem 18 let je na poměry Vejprt poměrně početná (desítky osob) a zároveň velmi obtížně na klasickém trhu práce zaměstnatelná.

NÍZKÁ VZDĚLANOST má i jiné příčiny: Vejprty jsou poměrně vzdáleny od přirozených center okresu (cca 25 km). V zimě je to zvlášť extrémní, ale i přes jiná roční období, není jednoduché dojíždět za prací nebo za vzděláním (čas). Možná i proto se nedaří zvyšovat počet mladých lidé, kteří absolvují střední vzdělání. U osob ze sociálně znevýhodněného prostředí je nejběžnější scénář takový, že podají přihlášku na střední školu (nejčastěji učební obor), nicméně velmi často a rychle své studium ukončují. Ocitají se pak na trhu práce jako mladiství nebo se o práci vůbec neucházejí a "živí se příležitostně".

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Nejčastěji v rámci nelegálního trhu práce. Rodinné prostředí je často v setrvání na střední škole nijak nemotivuje, protože nedokončení SŠ je vnímáno jako běžná věc.

3) Nedostatečná institucionální podpora – roli státu na poli zaměstnanosti by měl v lokalitě Vejprty zastávat místní úřad práce. Ve struktuře ÚP se jedná o externí pracoviště ÚP KoP Kadaň. Dlouhodobě není tato instituce vnímána jako „úřad, který pomůže“. Mladí lidé ze sociálně vyloučeného prostředí úřad nevnímají jako reálnou variantu pomoci, a to jak v oblasti zprostředkování, tak rekvalifikací.

4) Zadluženost – jedná se o související problém, který znesnadňuje vstup na trh práce. Ze zkušeností místních aktérů poskytující sociální služby vyplývá, že nové dluhy a zadlužení mladých osob vedoucí k exekucím vzniká ojediněle. Zpravidla se jedná o nesplácení závazku např.: vůči poskytovatelům telekomunikačních služeb. Problematika tzv. dětských dlužníků se nevyskytuje. První zahájené insolvence již úspěšně dobíhají a počet zadlužených s jednou či více exekucemi klesá.

2.3 Identifikace problému a potřeb

Složitější zaměstnávání mladých osob ze sociálně znevýhodněného prostředí ve Vejprtech má několik příčin, uvádíme nejzásadnější z nich:

1) Na straně cílové skupiny se jedná o kombinaci nepodnětného prostředí, nízkých ambicí „mít se lépe“, nízkých kompetencí a vzdělání. Ve spojitosti s místními příležitostmi nelegálního zaměstnávání, různých přivýdělků a nebezpečí zadlužení či vzniku drogové závislosti v důsledku dochází k zacyklení a kumulaci problému, které brání vstupu na trh práce.

2) Na straně lokální úrovně a místních specifik – vysoký počet uživatelů drog, absence podpor v oblasti vzdělávání při přechodu na střední školu, rizika přílivu zahraničních pracovníků a blízkost Německa.

TAP reaguje na tyto dlouhodobé problémy, které se nedaří uspokojivě řešit dostupnými běžnými typy podpor. Vrstevnatost problémů a jejich příčin vyžaduje cílenou intervenci, která má potenciál pro navození trvalé změny.

Tematický akční plán je zaměřen na problematiku nedostupnosti otevřeného trhu práce pro definovanou cílovou skupinu ve Vejprtech a klade si za cíl detailní rozpracování a zvýšení porozumění příčinám, které tuto nežádoucí situaci způsobují. TAP je nástrojem pro nastavení adekvátních opatření směřujících k podpoře cílové skupiny v oblasti vstupu do zaměstnání, a opatření směřující na nejzásadnější související problémy se sníženým přístupem na trh práce: prevenci zadluženosti a prevenci vzniku závislostí.

Ukazuje se, že i přes velmi nízký index nezaměstnanosti a dostatku volných pracovních míst, se stále identifikovaná skupina osob potýká s problémy při pracovním uplatnění. Jedná se o mladé lidi od 16 do 29 let věku, končící základní nebo střední odborné vzdělání. Hlavními problémy jsou nízká motivace k podání přihlášky na střední školu a ochotu dále se vzdělávat, předčasné ukončování docházky na střední školu, nízká kvalifikace, nízké pracovní kompetence, dostupnost drog, blízkost Německa.

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Příčiny těchto problémů jsou zanalyzovány a popsány metodou stromů viz. Příloha 3 Analýza problémů a příčin -grafické znázornění.

Ke stanovení priorit a cílů došlo participativní analýzou problémů a příčin na pracovní skupině TAP Vejprty. Podkladem byl strom očekávaných změn a řešení:

Základní prioritou TAP je proto „Nízký počet osob s nízkou motivací se dále vzdělávat a pracovat“ zavedení systému podpůrných opatření pro začlenění na trh práce a udržení se na něm. Jedná se o soubor preventivních intervencí, jejichž cílem je nežádoucímu stavu předcházet a včas příslušné problémy zachytit a bránit jejich prohlubování.

Ze zjištěných dat vyplývá potřeba zajištění existence a kapacit systému podpůrných opatření pro začlenění na trh práce a udržení se na něm pro osoby se ztíženým přístupem na trh práce. Kontinuální a systematická práce s cílovou skupinou za účelem zvyšování dovedností k udržení si zaměstnání. Nedílnou součástí je práce s případnou zadlužeností cílové skupiny. V tomto ohledu TAP cílí zejména na prevenci a jeho součástí je navyšování funkční a finanční gramotnosti.

Konkrétní opatření s ohledem na výše uvedené směřují především k:

- Vznik tréninkových pracovních míst s vazbou na otevřený trh práce
- Zajištění kapacit podpůrných opatření – mentoři pro zaměstnanost
- Postupné navyšování pracovních kompetencí a dovedností – školení, systém zaučení v rámci tréninkových pracovních míst, osvěta
- Podpora při zadlužení – individuální poradenství, prevence
- Prevence předčasných odchodů ze vzdělávání
- Prevence vzniku závislostí

3. Návrhová část

1 Strategie intervence:	**Cíl:** Nízký počet osob s nízkou motivací se dále vzdělávat a pracovat		
Tematická oblast	Zaměstnanost		
1.1 Obecný cíl:	Zajištění systému podpůrných opatření při začlenění na trh práce	**Cílová skupina:** Osoby se ztíženým přístupem na volný trh práce,	**Očekávaná změna/ Rizika**

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

			nezaměstnaní, osoby s nízkou motivací se dále vzdělávat a pracovat, osoby ve věku 16 – 29 let	Snížení počtu nezaměstnaných do 29 let/viz analýza rizik	
Opatření:	Název:	Termín:	Garant:	Indikátor výsledku:	Náklady /zdroj:
1.1.1	Do konce roku 2022 je zajištěno 12 mentorských pracovních pozic	1/2020 – 6/2022	žadatel	12 mentorů	7 021 500,00 Kč/OPZ
1.1.2	Od ledna roku 2020 probíhají Motivační a poradenské programy	1/2020 – 6/2022	žadatel	Realizace programů	
1.1.3	Do poloviny roku 2022 je podpořeno v rámci tréninkových pracovních míst 24 osob	6/2022	žadatel	24 osob	
1.1.4	Od ledna 2020 je poskytována Individuální podpora prostřednictvím Kontaktní osoby pro CS (úvazek 0,5)		žadatel	40 osob	
1.2 Obecný cíl:	Eliminace bariér pro vstup na legální trh práce		**Cílová skupina:** Osoby se ztíženým přístupem na volný trh práce, nezaměstnaní, osoby s nízkou motivací se dále vzdělávat a pracovat, osoby ve věku 16 – 29 let	**Očekávaná změna/ Rizika** Nelegální pracovní příležitosti jsou vnímány jako nevýhodné/žádná	

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Opatření:	Název:	Termín:	Garant:	Indikátor výsledku:	Náklady /zdroj:
1.2.1	Od ledna 2020 je prostřednictvím dluhového poradenství v rámci terénních programů podpořeno 20 osob	1/2020 – 6/2022	MSSS	20 osob	Vlastní náklady
1.2.2	Do konce roku 2022 je v rámci Motivačních a poradenských programů (dluhová gramotnost) podpořeno 15 osob	1/2020 – 6/2022	žadatel	15 osob	OPZ
1.2.3	Od ledna 2020 je zřízena pozice právníka (úvazek 0,3) pro řešení dluhové problematiky	6/2019 – 3/2020	obec	Pozice právníka	OPZ
1.2.4	Od ledna 2020 je zahájena spolupráce s odborným sociálním poradenstvím – dluhy	1/2020	MSSS, Sociální poradna Písečná, Chomutov	Existující spolupráce, pracovní setkání	Vlastní náklady
1.3 Obecný cíl:	Osvěta a prevence	**Cílová skupina:**		**Očekávané změna/Rizika:**	

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

			Osoby ve věku 16 – 29 let	Zvýšení informovanosti/žádná	
Opatření:	Název:	Termín:	Garant:	Indikátor výsledku:	Náklady /zdroj:
1.3.1	Do konce roku 2022 jsou propagovány pozitivní osobní příklady z oblasti zaměstnání spojené s osvětou (výše mezd jednotlivých profesí, zaměstnanostní benefity)	12/2022	Obec	Počet příběhů	Vlastní náklady
1.3.2	Od září roku 2020 je zahájen program primární prevence závislostí	9/2020	Světlo Kadaň, z.s.	60 osob	Vlastní náklady
1.3.3	V roce 2020 je uspořádána osvětová akce drogových závislostí – „protigrogový vlak“	5/2020	obec	Realizace akce	Vlastní náklady

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

3.1 Analýza rizik

Název rizika	Pravděpodobnost	Závažnost	Vyhodnocení
Odchod osvědčených pracovníků po zaučení na německý pracovní trh, rozmach nelegální pracovní činnosti	**Střední**	**Vysoká**	**Průběžné**
Prevence	• Systémové řešení zaměstnanosti provázané s bytovou politikou města (bonifikace žadatelů o městský byt – poskytnutí garance)		
Příliv agenturních zaměstnanců a nedostatek pracovních míst na otevřeném trhu práce	**Nízká**	**Střední**	**Průběžné**
Prevence	• Nelze ovlivnit		
Nízké zapojení a zájem cílové skupiny	**Střední**	**Střední**	**Průběžné**
Prevence	• Průběžný monitoring potřeb • Propagace aktivit projektu už v 8. třídě ZŠ • Individuální podpora cílové skupiny, včetně cílené individuální práce		
Zájem o mentorské pozice a vysoké psych. vypětí zapojených mentorů	**Nízká**	**Střední**	**Průběžné**
Prevence	• Supervizní podpora • Osvětová příprava mentorů • Finanční ohodnocení		

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

3.2 Financování TAP

Oblast	Strategie intervence	Obecný cíl	Opatření	Celková částka	Finanční zdroj
Zaměstnanost	1	1.1	1.1.1 1.1.2 1.1.3 1.1.4 1.2.2 1.2.3	7 021 500,00 Kč	OPZ 2.1.1
OPZ celkem:		7 021 500,00 Kč			
TAP celkem:		7 021 500,00 Kč			

4. Implementační část

4.1 Role ASZ

ASZ bude aktivně podporovat obec při realizaci výše uvedených oblastí. Konkrétně budou ze strany ASZ zajišťovány tyto aktivity:

- expertní podpora – podpora projektové činnosti ve vztahu k příslušným výzvám ESIF
- spolupráce při průběžném vyhodnocování dokumentu Tematického akčního plánu,
- spolupráce při podpoře realizace aktivit vycházejících z Tematického akčního plánu, včetně podpory realizace projektových činností,
- přenášení podnětů ze strany obce k národním institucím, včetně příslušných resortů,
- pomoc při nastavení systému vyhodnocování nastavených opatření.

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

4.2 Role obce a dalších zapojených partnerů

Obec bude dle závazku aktivně spolupracovat na definovaných cílech v rámci materiálu TAP. Konkrétně bude obec zajišťovat tyto aktivity:

- materiální a organizační podpora realizovaných akcí, včetně jednání utvořených pracovních skupin,
- aktivní činnost při naplňování cílů definovaných v jednotlivých oblastech (na základě TAP),
- spolupráce na výzkumné činnosti,
- spolupráce na procesu monitoringu a vyhodnocování příslušných dopadů.

Obec pověří jednoho pracovníka, který bude mít kompetence pro řešení agendy sociálního začleňování a který bude odpovídat za koordinaci výše uvedeného.

Služby města Vejprty, p. o. bude realizovat vybraná opatření v rámci definované strategie intervence TAP. Konkrétně bude zajišťovat tyto aktivity:

- spolupráce na realizaci projektových aktivit,
- součinnost na procesu monitoringu a vyhodnocování příslušných dopadů.

Základní škola a Mateřská škola Vejprty, p. o. bude realizovat vybraná opatření v rámci definované strategie intervence TAP. Konkrétně bude zajišťovat tyto aktivity:

- realizace projektových aktivit,
- spolupráce na výzkumné činnosti,
- spolupráce na procesu monitoringu a vyhodnocování příslušných dopadů.

Městská správa sociálních služeb bude realizovat vybraná opatření v rámci definované strategie intervence TAP. Konkrétně bude zajišťovat tyto aktivity:

- realizace projektových aktivit,
- spolupráce na výzkumné činnosti,
- spolupráce na procesu monitoringu a vyhodnocování příslušných dopadů.

Městská správa sociálních služeb je příspěvkovou organizací města s dlouholetým působením a je také významným zaměstnavatelem a poskytovatelem sociálních služeb ve Vejprtech. V současné dob poskytuje 8 sociálních služeb v souladu se zákonem 108/2006 Sb: domov pro osoby se zdravotním postižením, domov se zvláštním režimem, domov pro seniory, chráněné bydlení, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, terénní programy, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi a odborné sociální poradenství. Od roku 2015 je členem lokálního partnerství Klášterec n/O a Vejprty, členem Komunitního plánování a dlouhodobě aktivně působí v oblasti aktivit sociálního začleňování.

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Správa zeleně a údržba města Vejprty s.r.o. bude realizovat vybraná opatření v rámci definované strategie intervence TAP. Konkrétně bude zajišťovat tyto aktivity:

- spolupráce na realizaci projektových aktivit,
- spolupráce na procesu monitoringu a vyhodnocování příslušných dopadů.

Správa zeleně a údržba města Vejprty s.r.o. je od roku 2013 sociálním podnikem. Oblastí podnikání jsou zahradnické služby, úprava zeleně, údržba nemovitostí a úklidově práce.

4.3 Vyhodnocování aktivit TAP a monitoring aktivit

Po dobu spolupráce budou průběžně vyhodnocovány stanovená opatření v rámci TAP a současně bude konkrétně sledován jejich dopad včetně konkrétních projektových činností. S níže uvedenými výstupy bude průběžně seznamováno vedení města (Rada města, Zastupitelstvo města).

Dokument TAP bude hodnocen v souladu s obsahem příslušného naplnění cíle. Nastavení monitoringu projektových činností je podmínkou pro úspěšné vyhodnocení plánů, jejichž cíle jsou spjaty se zdroji ESF. Pro monitoring projektových aktivit byl ASZ vytvořen proces (viz příloha), který se zaměřuje na reflexi změn (zamýšlených i nezamýšlených), které jsou dosahovány realizovanými aktivitami, na něž se zaměřuje TAP Vejprty.

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Materiál bude průběžně vyhodnocován s níže uvedeným harmonogramem:

Tabulka - Harmonogram vyhodnocení a monitoringu dopadů TAP

Termín	Zapojení aktéři	Výstup
2020 (2. pololetí)	ASZ, MSSS a další aktéři	Interní zpráva průběžného hodnocení a monitoringu dopadů TAP.
2021 (2. pololetí)	ASZ, MSSS a další aktéři	Interní zpráva průběžného hodnocení a monitoringu dopadů TAP.
2022 (1. čtvrtletí)	ASZ, MSSS a další aktéři	Závěrečná zpráva hodnocení TAP, včetně návrhu doporučení návazných opatření.

Při závěrečném vyhodnocení TAP budou využity:

- Statistické údaje vztahující se k sociálnímu začleňování (zvláštní zaměření na oblast zaměstnanosti).
- Výstupy a dopady projektových i neprojektových aktivit.
- Průběžné evaluační zprávy konkrétních opatření vycházejících z TAP.
- Případně další výzkumná činnost realizovaná na území města Vejprty, včetně dalších šetření, která mají vztah k řešené problematice.

Na procesu hodnocení a monitoringu se budou aktivně podílet konkrétní pracovníci obce (a dalších zapojených institucí) při úzké spolupráci s pracovníky ASZ – lokální konzultant, výzkumník, expert pro danou tematickou oblast.

Přílohy TAP:

Příloha 1 Analýza problémů a příčin – grafické znázornění

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

MĚSTO VEJPRTY
Starostka města
Tylova 870/6
431 91 VEJPRTY

Výpis usnesení

3. řádného zasedání Zastupitelstva města Vejprty, které se uskutečnilo dne 26. června 2019 od 16:30 hod. v zasedací místnosti v Městském kulturním a společenském středisku ve Vejprtech

Usnesení č. 45/19
Zastupitelstvo města **schvaluje** Tematický akční plán na podporu mladých osob v přístupu k zaměstnání a jeho udržení ve Vejprtech.

MĚSTO VEJPRTY
Tylova 870/6, 431 91 Vejprty

Jitka Gavdunová
starostka města Vejprty

Výpis pořízen dne 26. srpna 2019

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Vyjádření Agentury pro sociální začleňování k Tematickému akčnímu plánu města Vejprty

Žadatel o vyjádření stanoviska: **Město Vejprty**

Tematický akční plán města Vejprty na roky 2020 – 2022 schválen v zastupitelstvu města Vejprty dne: **26.6.2019**

Kritérium	***Komentář***
Účinnost/úspěšnost předchozího strategického plánu	*Tématický akční plán navazuje na SPSZ Klášterce n. Ohří a Vejprt 2016 – 2018 a vytyčuje cíle v oblasti zaměstnanosti, které v původním SPSZ pro město Vejprty nebyly obsaženy.*
Soulad strategického plánu se strategickými dokumenty kraje a ČR v oblasti sociálního začleňování a se souvisejícími dílčími politikami, strategiemi a plány	*Cíle a opatření obsažená v TAP jsou v souladu se Strategií sociálního začleňování 2014 – 2020 a se Strategií boje proti sociálnímu vyloučení 2016 – 2020. TAP navazuje na Místní plán inkluze.*

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Kvalita procesu strategického plánování	*Byly dodrženy rovné podmínky pro účast a uplatňování potřeb všech relevantních místních aktérů (vedoucí odborů obce, politické vedení obce, zástupci NNO, školy, ÚP, zaměstnavatelé).* *Místní aktéři se do procesu tvorby tematického akčního plánu aktivně zapojili, byl dodržen postup plánování (od analytické přes návrhovou až po implementační část). Byla vytvořena doplňující analýza problémů a příčin, včetně řešení, které vycházejí ze znalosti a zkušeností místních aktérů.*
Kvalita zpracování tematického plánu	*Tematický akční plán obsahuje všechny informace uvedené ve formuláři – je v něm zpracována analytická část včetně problémové analýzy, návrhová část strukturovaná na obecné cíle a opatření včetně garantů opatření, termínů, indikátorů a předpokládaných zdrojů. Přílohou plánu je implementační fáze (způsob řízení realizace jednotlivých opatření a plnění cílů, koordinace práce lokálních aktérů). Analýza rizik je součástí návrhové části.*
Respektování intervenční logiky (dodržení principu „problém-příčina-návrh řešení“)	*V tematickém akčním plánu jsou dodrženy vztahy a souvislosti od příčin problémů a potřeb přes cíle a opatření, alokace a zdroje až k výstupům a indikátorům:* *v analytické části je popsána potřebnost, konkrétní příčiny problémů, návrhová část (opatření) řeší příčiny problémů identifikovaných v analytické části a odpovídají identifikovaným příčinám v analýze problémů a příčin. Každé opatření má formulovaný výstup a tam, kde je to možné, i indikátor.*

Dopady tematického plánu	*Změna, k níž má plán přispět, je formulovaná v opatřeních a návazných dopadech a indikátorech. Je popsán proces evaluace tematického akčního plánu.*

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Způsobilost tematického plánu pro čerpání dotací v rámci výzvy 052	*Cíle, opatření a cílová skupina plánu, u nichž se předpokládá financování z Operačního programu Zaměstnanost, odpovídá cílům, podporovaným aktivitám/opatřením a cílových slupinám příslušných investičních priorit tohoto programu. Čerpání z Operačního programu Zaměstnanost je ve strategickém plánu přehledně zpracováno do tabulky umožňující stanovení alokace ve výzvě.*
Celkový komentář	*Při tvorbě tematického akčního plánu byly dodrženy principy lokálního partnerství. Zohledněny aktuální možnosti a zdroje pro řešení v obci při tvorbě analýz problémů a příčin. Tematický akční plán obsahuje všechny potřebné části: analytickou, návrhovou a implementační. Opatření jsou provázána a doplňujíc se. Jsou navázána na indikátory a očekáváné změny. Je nastaven proces evaluace.* **Agentura pro sociální začleňování DOPORUČUJE Tematický akční plán Města Vejprty k financování v rámci Vzdálené podpory.**

Vyjádření za Agenturu pro sociální začleňování, Oddělení regionálního centra západ zpracoval/a:

Dne: 17.9.2019

Příjmení, jméno: Kateřina Kubíčková

Funkce: lokální konzultant

Podpis:

Potvrzení stanoviska ředitelem Agentury pro sociální začleňování:

Dne: …..2019

PhDr. David Beňák, Ph.D, DiS.

Ředitel odboru ro sociální začleňování (Agentura)

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.